

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

2. DESEMBER 1954

A V I N N H O L D E T : NR.
DEN NYE FORORDNING FOR ARBEIDERPRESTENE I 45
FRANKRIKE - PRESIDENT PERONS VREDESUTBRUDD - ET
NØDROP - LITURGI OG MUSIKK - BLIKK PÅ 46
TIDEN - LITTERATUR - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT
NESTE NUMMER KOMMER 16. DESEMBER 1954

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grøfsen kapell, Gladsv. 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.

Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.

Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 5. DESEMBER: 2. sønd. i Advent. Ep. Rom. 15, 4—13. Ev. Matt. 11, 2—10.
Mandag: Nicolas, bisk., bekj. *Tirsdag:* Vigilien til festen for Marias uplettede unnfangelse (egen messe). Eller: Ambrosius, bisk., bekj., kirkelærer. *Onsdag:* Marias uplettede unnfangelse. *Torsdag:* I oktaven for Immaculata-festen. *Fredag:* Oktavdagen for Frans-Xaver, bekj., misjonens vernehelgen. *Lørdag:* Damasus I, pave, bekj.

SØNDAG 12. DESEMBER: (3. sønd. i Advent — Sønd. Gaudete el. Rosesøndag): *Feiring av festen for Marias uplettede unnfangelse.* Ep. Ordspr. 8, 22—35. Ev. Luk. 1, 26—28. *Mandag:* Lucia, jomfru, mart. *Tirsdag:* I oktaven for Immaculata-festen. *Onsdag* (imbredag): Oktavdagen for Immaculata-festen. Eller: Imbredags-messen. *Torsdag:* Eusebius, bisk., mart. *Fredag:* Imbredags-messen. *Lørdag:* Imbredags-messen.

SØNDAG 19. DESEMBER: 4. sønd. i Advent. Ep. Fil. 4, 4—7. Ev. Joh. 1, 19—28.

Ifølge Hs. Høyærv. biskopens fastemandat for 1954 er man dispensert fra abstinensbudet på imbredagene onsdag (15. desbr.) og lørdag (17. desbr.).

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagside).

FØRHØYELSE AV KONTINGENTEN

Fra 1. jan. 1955 vil kontingenten bli forhøyet med kr. 3.00 pr. år — altså fra kr. 15.00 til kr. 18.00.

For dem som allerede har innbetalt kontingent for hele 1955, gjelder differansen kr. 3.00 selvsagt ikke.

St. Olavs Administrasjon.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

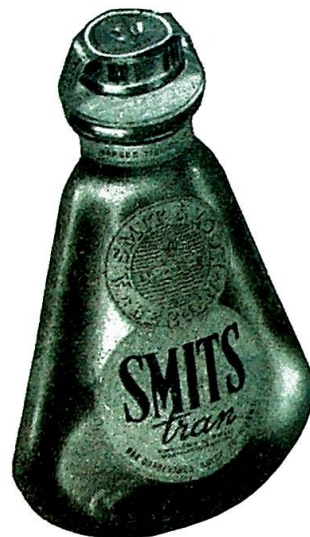
Onsdag 8. desember tar medlemmene del i aftenmessen i St. Olavs kirke kl. 19.

Torsdag 9. og fredag 10. desember: Retrett i St. Josephs kapell kl. 19.30. Leder: Pater de Paepae.

Alle katolske damer er hjertelig velkommen.

Søndag 12. desember: Felleskommunion i St. Olavs kirke kl. 8.30. Patronatsfest i foreningslokalet etter andakten. Tegningsliste er utlagt på St. Josephs Institutt. Listen inndras onsdag aften den 8. Styret.

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger

A. SMIT & ZOON
BERGEN

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården }
St. Josephs Institutt }
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke. }
St. Elisabethsøstrenes }
Pleiehjem }
Sta. Katarinahjemmet. }
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenkljnikken }
St. Josephs Hospital, Drammen }
St. Torfinns Klinik, Hamar }
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss. }

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Fulgens corona

På den 8. desember i år vil de katolske kristne verden over være samlet til høytidelige gudstjenester for å avslutte Det marianske år. Den dag for hundre år siden var en av de store merkedager i Kirkens historie: Da forkynte Pave Pius IX *ex cathedra* at den gamle lære, som gjennom århundrene har vært en hjertesak for det kristne folk og som sier at Gud, men henblikk på Kristi fortjenester, har bevart sin mor fri for arvesynden, hører med til den guddommelige åpenbaring og derfor må bli betrodd og holdt hellig av alle som vil være Kirkens barn. Det er til minne om denne betydningsfulle proklamasjon at vi har feiret det Maria-året som vi nå skal avslutte med høytidelige gudstjenester i alle våre kirker.

«*Fulgens corona: en strålende krone*». Med disse ord begynte Den hellige far sitt rundskriv, der han kunnjorde feiringen av dette året. I sannhet står Frelserens mor, jomfruen Maria, i Guds frelserordning med en strålende krone for vårt blikk. Gjennom kronesympolet lyser de privilegier og nådegaver Gud overøste henne med så hun kunne gli en verdig bolig for hans enbårne Sønn, og vi ser i samme kransen alle de dyder hun hele livet sitt igjennom øvet til fullkommenhet: ydmykhet, lydighet, kjærlighet, offersinn. Høyt raker hun derfor, den kronede jomfru og mor, over all annen skapning i forklarelsens rike.

Da paven proklamerte Maria-året, så han for sitt blikk en tid, en verden der den kalde krigen som et mareritt red alle mennesker og nasjoner, en verden der legioner av stridende setter alt inn på å rive kristentroen ut av sjelene — ikke bare ved list og brutal makt, men ved å drive gjennom grunnsetninger som dulgt eller åpent strider mot det som er sannheten om mennesket og om livet, dets mening og mål; og de har visst å stille dem fram som vårt århundres ære og triumf. Derfor rettet paven en inntrengende appell til vår verden om å vende tilbake til Kristus for å bygge opp et samfunn som svarer til Guds planer: «Den dag må komme, og den skal komme», sier han, «— for Guds ord kan ikke forgå — da menneskeheten som har fjernet seg fra den rette veg, igjen skal følge Kristi bergpreken, den preken som forkynner kjærlighet og sant brorskap. — Den gamle verden ligger i grus. En ny verden må reise seg opp av ruinene, en verden som svarer til menneskenes krav og alle folks lengsler. En ny æra må bryte fram: Kristus-evangeliet *levet*, ikke bare talt — Kristi *nye tidsalder*.»

For å få satt gjennom dette veldige verdensprogram, peker paven på Maria, Guds mor, på hennes renhet og hellighet, hennes harmoniske liv og hennes mektige forbønn: «Hun den rene, den syndefri, har knust slangens hode. Når hun trer fram, flykter Satan som mørket viker for solen. Hun er lys, han er mørk. Hvor Maria er, der finnes hverken Satan eller det onde. Hun har knust slangens hode. Det er også hun som må knuse våpnene

som sprer ødeleggelse over jorden og dreper det høyeste og helligste i menneskenes hjerter. Det er hun som — ved sin forbønn hos sin Sønn — må oppnå for verden den fred som fjerner all krigsfare, og for sjelene den fred som løfter dem opp til Gud så det blir ro og orden i Guds rike.»

Har nå Maria-året frembrakt og modnet de frukter som Kirken ventet av det? Det er vanskelig å gi et fullstendig svar på dette spørsmål. At Maria-året har båret skjønn og rike frukter, kan ikke være tvil om. Fra hele verden er kommet meldinger om veldig deltagelse i pilegrimsferdene til Maria-helligdommene, i de særlige gudstjenester som ble holdt i dette året, i felleskommunionene; og de troende har vist en iver og en fromhet som sjelden noen gang før har vært sett. Den som har tatt del i pilegrimsferder til Rom eller Lourdes, har ikke kunnet annet enn å bli grepet av det religiøse alvor og den dype tro som utalte menneskemasser ga eksempel på. Og er det ikke så at vi også ved slutten av Maria-året ser en ny avspenning og en avklaring på den politiske himmel, slik at det er håp om en lysere fremtid? Er det bare en tilfeldighet, er det alene statsmenns kløkt og pågangsmot som har brakt dette resultat? Jeg tror det ikke. Jeg er fast overbevist om at Det guddommelige forsyn, på Den hellige jomfrus forbønn, vil vise verden sin miskunn og lede menneskenes tanker og hjerter til en mer forsonlig holdning, til et mer kristent sinnelag.

Maria-året nådde sitt høydepunkt da Den hellige far på Allehelgensfest, omgitt av 48 kardinaler, flere hundre biskoper og i påsyn av en uoverskuelig skare av pilegrimer fra alle kanter av verden, offisielt sanksjonerte Marias dronningtittel og innstiftet festen for Marias dronningverdighet. Denne hederstitel er ikke noe nytt, for i over tusen år har de troende sagt fram eller sunget: «*Salve Regina* — hill deg, dronning»; fra de første kristne århundrer har fromme kunstnere malt henne med dronningkronen på hodet og den kirkelige liturgi har æret henne som himmelens og jordens dronning, ja, alt i Det nye testament blir hun symbolisert som kvinnen med en krone av tolv stjerner om sitt hode.

Her på jorden var Maria hverken prinsesse eller kongedatter, hun hadde hverken palass eller perler eller juveler. Men hun eide den adel som alene har blivende verdi og som alene teller hos Gud: sjelens adel, den helliggjørende nåde som ikke er annet enn den hellige treenige Guds liv i sjelen. Guds liv gjennomstrømte og gjennomtrengte hele hennes vesen, slik at Gud i sannhet levde i henne og hun i ham. I henne ble Kristi ord virkeliggjort til fullkommenhet: «Om noen elsker meg, skal han holde mine bud, og min Far skal elske ham, og vi skal komme til ham og ta bolig hos ham.» — Maria er full av nåde, full av Guds liv. Det er hennes dronningkrone.

Jac. Mangers.

Den nye forordning for arbeiderprestene i Frankrike

Den 15. august i år ga Pave Pius XII ved den apostoliske konstitusjon *Omnium ecclesiarum* arbeiderprestene i Frankrike en ny forordning. Dermed tar et nytt, avgjørende stadium til i utviklingen av denne meget omstridte metode i sjelesorgen. I flere måneder har denne sak vært diskutert med sann lidenskap. For mange har det vært en smertefull tid, og ofte har innleggene vært alt annet enn saklige, men interessen for arbeiderprestenes skjebne har hele tiden vært stor i vide kretser. Man skal derfor ikke undre seg over at denne nye forordning har vært og er gjenstand for stor oppmerksomhet. Dermed er tiden inne til et tilbakeblikk for enda en gang å slå fast noen vesentlige ting og for å se nærmere på den videre utvikling, slik som den er ønsket og vil bli fremmet av den nye apostoliske konstitusjon. Nærværende utredning av R. G u t z w i l l e r er hentet fra det sveitsiske «Orientierung» (15/10—54) og gjengis i to artikler.

I

Opprinnelsen til «Mission de France»

Eksperimentet med arbeiderprestene tok ikke plutselig og spontant til. *Begynnelsen ble gjort i tiden etter den første verdenskrig.* Krigsopplevelsen hadde gjort det klar for de katolske feltprester at fordommene mot Kirken var meget store og at kløften som skilte arbeidermassene fra Kirken var meget dyp. Men den samme krigsopplevelse hadde også vist hvordan man kan komme i nærmere personlig kontakt med hverandre, og at *skjebnefelleskap* litt etter litt frembringer en atmosfære av gjensidig forståelse.

Etter krigen falt det vanskelig for disse unge prester å arbeide etter gamle oppskrifter. De fikk en følelse av at Kirken var for *borgerlig*, at dens metoder var foreldet og hadde kjørt seg fast. Blikket for arbeidermassenes stilling var blitt skjærpet. I Paris rykket man inn i det røde forstadsbelte som omgir den franske hovedstad. Jesuittpater *Lhande* skrev sine bøker *Le Christ dans la banlieue* (Kristus i utkantstrøkene), *Dieu qui bouge* (Gud som flytter), m. fl. Kardinal *Verdier* organiserte i stor stil sentrer for sjelesorg i dette røde belte, og et stort antall offervillige prester forlot sine gode presteboliger for å ta opp virksomheten som sjelesørgere i en eller annen bølgeblikkbarakke i arbeiderbydelene. Man ble seg igjen levende bevisst at Kirken ikke bare har til oppgave å bevare, men at den også har et oppdrag å utføre blant «ulvene» og å oppsøke «de fortapte».

Dette arbeide gjorde det temmelig hurtig klart at store folkemasser sto helt fremmed overfor Kirken og Troen. De erfaringer man gjorde fant endelig sitt nedslag i abbé *Godin's* bok *France, pays de mission* (Frankrike som misjonsland) som kom i 1941. Boken virket som en åpenbaring og utløste en kjedereaksjon som ennå ikke er opphørt.

Den annen verdenskrig ga den yngste generasjon av teologer ikke bare fellesopplevelsen i krigen, men

også fellesskapet i motstandsbevegelsen mot de nasjonalsosialistiske erobrere og besetlestropper. De unge franskmenn som ble deportert til tvangsarbeide, ble også frivillig fulgt av et stort antall unge prester som arbeidet sammen med dem i tyske bedrifter. Andre delte skjebne med konsentrasjonsleirenes fanger, og man ble seg klart bevisst at bare et *livsfellesskap* var veien til fornyelse. Man leste også med ny og våken forståelse ordene til den hellige *Thérèse av Lisieux* om at man ikke bør tale til «syndere og fortapte» oven- og utenfra, men at man bør forstå, erkjenne og godta seg selv som synder i «bordfelleskap med synderne». Slik oppsto, dels av misjonsiver, dels av personlig-menneskelig samhørighet og dels ganske enkelt av en indre kristen holdning, viljen til å dele liv og skjebne med arbeiderne i fabrikkene og bergverkene og i de forskjelligste industri-bedrifter.

Presten gikk ikke lenger til arbeiderne som sjelesørgere, han ble selv arbeider. Mellomkrigsårenes misjonerende fremstøt ble funnet forhastet og avløst av den mere beskjedne formel *être présent* — å være til stede. Slik oppsto *arbeiderpresten*. Han ville aldeles ikke misjonere direkte, han var overbevist om at den oppgave tilkom en senere generasjon. Først måtte jordbunnen forberedes. Kirken hadde helt enkelt å være til stede i proletariatet ved presten. *La présence* — tilstedeværelsen — måtte være den første forutsetning, så kunne den egentlige misjonsvirksomhet ta til. Både verdensprester og ordensprester stillet seg til rådighet for denne oppgave, til endelig arbeiderprestene ble samlet i *Mission de France*.

Kardinal *Suhard* dekket denne virksomhet ikke bare utad med sin autoritet, hele hans hjerte var med. Et eget seminar for å utdanne nye arbeiderprester ble opprettet, betegnende nok i *Lisieux*. Senere ble det overflyttet til *Limoges*. Disse menn var utvilsomt fylt av offervillighetens ånd. De kom fra helt andre miljøer, hadde nydt godt av en helt annen oppgave og båret av ekte fransk glød og begeistring. Deres møter og taler åndet av ukristen ånd og apostolisk dristighet. Men deres ord hadde nok ofte også en likefrem revolusjonær, til tider kanskje en rent opprørs klang, selv om deres loyalitet mot Kirken og Rom prinsipielt var en selvfølge.

Vanskeligheter

Starten var altså helt igjennom ekte og oppmuntrende, men den videre utvikling førte til store vanskeligheter, noe man vel hadde regnet med.

Det var ikke arbeiderprestenes skyld at deres dristige vågestykke og sjelesørgereksperiment i så sterk grad kom til å påkalle offentlighetens oppmerksomhet og det på et tidspunkt, da alt ennå var i gjæring. Det var katolske og ikke-katolske avisers reportasje og fremfor alt *Cesbron's* bok, *Les Saint vont en enfer* (Helgenene oppsøker helvete), som fikk mange til å spisse ørene.

Offentligheten ble videre alarmert ved et par ytre

begivenheter som blottla indre utviklingsfarer. Arbeiderprestene så seg stillet overfor det franske proletariatets *sosiale problematikk*. De fant den franske arbeiders skjebne og livsforhold menneske-uverdig og dermed umoralsk, utålelig for en kristen. De fant fordelingen av de materielle goder urettferdig og i strid med Guds vilje. Flere av dem kom til den oppfatning at bare de røde fagforeninger ville være i stand til ettertrykkelig å hitføre en endring i denne uholdbare situasjon, og sluttet seg til disse fagforeninger, hvor noen til og med kom til å innta ledende stillinger. Enkelte virket med til arbeidsnedleggelse og streiker og tok del i demonstrasjonstog, noe som kom for en dag under demonstrasjonen mot general Ridgeway under dennes besøk i Paris.

Denne sosiale problematikk og stillingtagen drev arbeiderprestene med en indre dynamikk videre til *politiske meningstilkjennegivelser*. Flere av dem ble overbevist om at den borgerlige stat forsømt sine plikter, og de så hen til Sovjetstaten i håp om at den ville bringe den store omveltning. Følgen ble at enkelte prester sluttet seg til det kommunistiske parti.

I tillegg til den sosiale og politiske krise kom en *kirkelig*. Kirken har, sa man, inngått en farlig allianse med borgerskapet, og den katolske moral beskjefter seg ikke med arbeidernes livsspørsmål, men er altfor konservativ. Prekenene og gudstjenestene er ved salvesfullhet og foreldede former helt uten virkning, het det videre, og: liturgien med sine stivnede former, sitt uforståelige latin og med sine sakrale rom, som virker fremmedartet på et moderne menneske, er blitt til noe livløst. De «progressive kristne» rettet en skarp kritikk mot alt dette, og dominikanerpater *Montuclard* førte i sitt tidsskrift *Jeunesse de L'Eglise* (Kirkens ungdom) et ikke mindre skarpt sprog. Men man nøyet seg ikke bare med å øve kritikk, — uten å se til høyre eller venstre skred man til handling. Man tok til med å lese messen i en eller annen arbeiderbolig med et stykke brød og et glass vin på en kjøkkenbenk, til dels uten å være iført messeklær, formulerte nye liturgiske bønner for å gjøre offerets fellesskap levende. Man anså breviarbønnene for å være for lange og til ingen nytte og følte seg ikke lenger forpliktet til å be dem. Om en og annen oppga cølibatet, var det rene unntagelser. Men alt dette viste de farer som var forenet med eksperimentet, farer man måtte regne med og som finnes i alle miljøer.

Hertil kom ytterligere den *teologiske begrunnelse* som man forsøkte å gi den nye bevegelse. Det er forståelig at kirkelige kretser reagerte særlig ømfintlig på den. Overalt hvor det dreier seg om *læren*, er Kirken særlig årvåken, fordi det vet at farlige eller falske idéer og doktriner på lang sikt er av meget større rekkevidde enn farlig eller falske metoder i sjelesorgen. Når dommen over kjente og navnkundige teologer vakte så stor oppsikt, bør man betenke at nettopp den teologiske begrunnelse for dette forsøk på sjelesorg var sterkt medvirkende til, ja kanskje hovedgrunnen til at Rom grep inn. Hele tiltaket hadde man tålt *ad experimentum*, men man måtte ta standpunkt i det øyeblikk de teologiske brytninger antok stadig skarpere og radikalere former.

I neste artikkel skal det vises til noen punkter i denne teologiske diskusjon, om Roms inngripen og hva den nye løsning innebærer.

President Perons vredesutbrudd

Bakgrunnen for det kraftige angrep Argentinas president, Juan Peron, nylig i en kringkastingstale rettet mot tre av landets biskoper trekkes opp i denne korrespondanse til «The Tablet».

I en kringkastingstale som ble holdt onsdag den 10. november, rettet Argentinas president, *Juan Peron*, et kraftig angrep mot to navngitte katolske erkebiskoper og en biskop og en del prester. De ble beskyldt for å ha «intrigert» mot Staten. Han la ikke *hele* skylden på dem for de vanskeligheter han har hatt å kjempe med i det siste. Han tok kommunister, politikere, universitetsstudenter og politiserende prester med. De fikk vite at de var ansvarlige for de uroligheter som nylig har funnet sted. Men hovedangrepet synes å ha vært rettet mot tre biskoper. Og presidenten uttalte at han ville nedlegge en formell protest hos Den hellige stol mot den politiske virksomhet som ble drevet av en del av presteskapet. Han erklærte at han ikke bebreidet Kirken som sådan. Men et mindretall innen prestestanden og medlemmer av *Accion Catolica Argentina* hadde søkt å gjøre seg gjeldende i fagforeninger og andre steder. Han siterte en prest i erkebispedømmet Cordoba som hadde uttalt, at folket hadde å velge mellom Kristus og Peron, og at det var på tide å danne et kristelig demokratisk parti for å verne kristen etikk og sosiale grunnsetninger. «La dem bare forsøke seg! Peronistene er ikke redde! Det skal bli interessant å se hvor de er.» Ikke desto mindre truet han dem med at de ville bli satt på plass.

De tre biskoper som ble navngitt, var erkebiskopen av Santa Fé, mgr. *Nicola Fasolino*; erkebiskopen av Cordoba, den franskfødte mgr. *Firmin Lafitte* og biskopen av La Rioja, mgr. *Froilan Ferreira Reinafé*. Alle har innehatt sine embeter i tyve år, de to førstnevnte siden 1934 og den tredje siden 1935. Alle er eldre og høyt respektert. Biskopen av La Rioja ble nylig valgt til å foreta en reise gjennom Syd-Amerika og De forente stater for å skaffe midler til det latin-amerikanske kollegium i Rom. Nyhetsmeldinger sier at erkebiskop Lafitte straks sendte et telegram til president Peron, hvor han forsikrer at han «bestandig har vært tro mot de forpliktelser han under eds ansvar har påtatt seg og som er lojalitet overfor landet og dets lovlige myndigheter og da i første rekke overfor nasjonens president». Kort etter presidentens tale reiste erkebiskop Fasolino til Rom. Denne reise var planlagt lang tid i forveien.

Sentret for den uro som tilskyndet presidenten til angrepet, har vært provinsen Cordoba, hvor flere arrestasjoner har funnet sted i november. Provinsstyret her lot ikke tiden løpe fra seg. En av våre prester som president Peron hadde nevnt, *Manual Andeatta*, ble straks fjernet fra sin stilling som religionslærer. En aftengudstjeneste i Santo Domingokirken i Cordoba ble forbudt av politiet med den begrunnelse at medlemmer av Den katolske aksjon hadde planlagt en offentlig demonstrasjon etter gudstjenesten. Rektoren for universitetet i Cordoba og dekanene for det juridiske, filosofiske og medisinske fakultet og for fakultetet for de skjønne kunster har

ET NØDROP

I Trondheim tales og skrives der for tiden meget om ungdommen. Det heter at den er passiv, at den er ubehøvlet at den ikke gidder noe osv. osv. — På statskirkehold har man etter beste vilje søkt å bøte på disse mangler bl. a. ved å holde turnoppvisning under alterbildet i ett av byens bedehus, ved å la en prominent idrettsmann holde foredrag der, ved å anbefale varmest for ungdommen å gå å se på film, noe som hittil har vært ansett som nærmest en dødssynd for kristne mennesker. (Men det var jo denne gang Lutherfilmen det gjaldt.) Etter avisreferater og innlegg i avisene, har disse bestrebelsler ikke brakt nevneverdige resultater. Ungdommen simpelthen streiker. Hva er nå grunnen til dette? — Nedenstående innlegg fra en anonym gymnasiast i «Adresseavisen» antas å gi et almenyldig svar på spørsmålet:

«Det er i det siste blitt påfallende moderne med aksjoner. Nå har aktive mennesker satt seg fore å aktivisere den passive ungdommen samfunnet er belemret med. Ungdommen selv blir sittende med en litt flau smak, det hele ligner et forsøk på å rette opp den fiasko kirken og menighetene har hatt i arbeidet med ungdommen og deres problemer. Vi som er unge, finner lite innen kirken og dens kristendom som kan tiltrekke oss.»

Gymnasiasten går så sterkt i rette med visse former for andakt og predikantvirksomhet, som her skal las usitert for ikke å såre dem som handler i god tro. Han avviser de innbydelser som er kommet fra de kristne kretser og proklamerer:

«Nei, vi sverger til den religionen dere voksne har gitt oss, nemlig den religionen som har penger og sosial

posisjon som guddom. Vi biter tennene sammen og går inn for å «gjøre det beste» ut av livet før døden, så får det som da kommer komme. Denne innstilling har vi uvergerlig fått, samfunnet krever det, dette arbeidet tar alle våre krefter og all vår tid, det gis ganske enkelt intet høve til annen aktivitet. Vi er heller ikke blitt særlig oppmuntret til aksjon. På skolene, på arbeidsplassene og over alt ellers er vårt nærvær ønsket så lenge vi holder kjefte og lar de eldre styre og stelle, vi er ikke meningsberettiget selv i saker som angår oss selv.

Vel, så lar vi autoritetene bestemme og går selv det vanlige sløve og nerveslitende trakkett gjennom eksamen etter eksamen til vi når dit de voksne krever vi skal nå. Ikke desto mindre reises der krav om «aktivitet», det skrives opp i avisene, kalles inn til diskusjonsmøter med ungdommens «utvalgte» på vegne av alle byens ungdommer i skoler og på arbeidsplasser. Det skal bli interessant å se hva som vil komme ut av det!»

*

Virker ikke dette innlegg fra gymnasiasten som et nøddrop fra noen som holder på å synke av mangel på fast åndelig grunn? Og får det oss ikke til å spørre om vi har evnet å sette oss tilstrekkelig inn i den nye ungdomsgenerasjonens livsproblemer og om vi har gjort eller gjør hva den venter av oss for å vise at kristendom er liv og ikke bare ord, ord og atter ord?

La oss som i vår hellige Kirke, med alt det vi elsker hos den av indre og ytre struktur, har funnet svarene på livets store spørsmål, i praksis være oss vår medansvarlighet bevisst når det gjelder svarene som skal bli utslagsgivende også for vår egen tids ungdom og for de kommende slekter. For like utenfor kirkedøren truer nå det store sug alle unge — uansett konfesjon.

Olaves Nidarosiensis.

trukket seg tilbake. Det samme har flere medlemmer av provinsstyret gjort. Og forbundsregjeringen har suspendert den dømmende myndighet i provinsen og utnevnt en forbundskommissær for å «reorganisere» den.

Dette er ikke første gang president Peron har kritisert Kirkens aktive interesse for arbeider spørsmålet, selv om han tidligere ikke har uttalt seg så skarpt og direkte. I september uttalte han således på et møte som ble holdt for arbeidere i den kjemiske industri, at han ikke sympatiserte med dannelsen av fagforeninger etter «religiøse linjer». Siden den gang har presidentens presse med *La Prensa* i spissen som nå er hovedorgan for Den faglige landsorganisasjon i Argentina, stadig påtalt at katolske prester «blander seg i» arbeiderbevegelsen. Kritikken fra katolsk hold er heller ikke noe nytt. I juni 1953 protesterte biskopen av Rosario, kardinal *Caggiano*, mot regjeringens forsøk på å begrense Kirkens virksomhet til det «rent religiøse». Kardinalen erklærte: «Vi kommer ikke til å holde oss innenfor kirkenes og sakristienes vegger, fordi vi har plikt til å forsvare sosial rettferdighet og til å kreve bedre behandling av og høyere lønninger til arbeiderne, våre brødre.»

*

Dette er sakens kjerne. Den aktuelle krise skyldes visstnok Kirkens innvendinger mot en lov

som nylig ble vedtatt om likestilling av barn født innenfor og utenfor ekteskap. Men den egentlige grunn til presidentens angrep er Kirkens store interesse for arbeidernes problemer som president Peron og hans styre mener de bør ha monopol på å løse.

ADVENT

Korleis dei tenkte og tala um adventa i millomaldere, les me i den vidkjende boki av Jacobus de Voragine, «Legenda aurea», frå det 13. hundraåret. Han skriv: «Adventa eller Herrens kome høgtidar me i 4 vikor for å syna, at koma hans er av 4 slag: i lekamen, i anden, i dauden og i den siste domen. Den siste vika er ikkje heil, for å gjera det klårt at æra til dei utvalde, soleis som dei vil få bo ved Herrens siste kome, aldri vil taka ende. Men um koma hans enn er av 4 slag, so er det serleg 2 som kyrkja tenkjer på: Herrens kome i lekamen og den siste domen. Difor er det me fastar i adventa, noko av glede og noko av anger. Me fastar av glede når me tenkjer på koma hans i lekamen, og me fastar av anger når me tenkjer på koma hans i den siste domen.»

Evlege frelsa og allheimsens liv,
ljuset frå ævebrunnar,
syrgjande såg du all manne-ætt døy,
gå i si synd til grunnar.

Gåva åt freistaren trækår var,
øyde vart liv og helse,
skiftande ætter i myrkeheim dreiv,
då rann eit ljøs med frelse.

Liturgi og Musik

Liturgi og musikk

«Liturgi og musikk» vil heretter komme med jevne mellomrom som stående rubrikk og med dominikanerpater Thoralf Norheim som fast medarbeider.

Pave Pius X og kirkemusikken

Et celebret 50-års minne ble nylig feiret i Wien. Den 2. internasjonale kongress for katolsk kirkemusikk ble holdt «Zu Ehren des Hl. Papstes Pius X», og til minne om utsendelsen av hans berømte «Motu proprio» om kirkemusikken, 22. november 1903. 22. november 1953 sendte Wiens erkebiskop, kardinal Theodor Innitzer ut en kunngjøring om at kongressen skulle finne sted i Wien og ønsket velkommen kunstnere og musikkforskere fra 20 land. Han unnlot ikke å gjøre oppmerksom på det interessante sammentreff av dagene, og da så Pius X også ble helgenkåret noen måneder senere, var det all grunn for kongressen til å minnes ham og hans verk også på kirkemusikkens område.

Pave Pius X var meget musikalsk og hadde en dyp forståelse av musikkens betydning for det gudstjenestlige liv. Fra han var ganske ung skaffet han seg de nødvendige kunnskaper om musikk, især om sang og korledelse, og hjulpet av en sikker sans for det verdifulle i musikkens forskjellige stilarter, arbeidet han iherdig på å fremme den gode kirkemusikk. Allerede som prestestudent ble han valgt til musikkprefekt, og da han etter ordinasjonen ble kapellan i Tombolo, grunnla han en aftenskole hvor han selv ga ungdommen undervisning i sang.

Som sogneprest i Salzano fikk han bygget et nytt og større orgel, og som domherre i Treviso var han koral-dosent ved presteseminaret, en gjerning han fortsatte med også som biskop av Mantua. Den dag i dag viser

Miskunnsam tok du vår manne-ham på,
bar han med oss i kvide,
utan å gå frå den himmelske stad
hev i det låge du lide.

Gleda di gav du, vår lekam og sjel
skirsla du, at me måtte
eige den ævlege bustad hjå Gud,
Himlen som sjølv du åtte.

Rettferdiggjering for menneskeborn
den gong var frelsargåva,
men når du atter i skyene kjem
fridom du hev oss lova,

at me deg må i din herlegdom sjå,
når du til doms vil kalle,
og i ukrenkjelegt skrud me skal få
faret ditt fylgje alle.

Etter Ragnhild Foss.

man frem dernede note-avskrifter fra hans hånd og de anvisninger han ga om stemmebruk.

Så ble han forfremmet til erkebiskop av Venedig. Der innstiftet han en kommisjon med den særlige oppgave å studere og bedømme nye komposisjoner. Det gjaldt å hindre at mindreverdige musikk fikk innpass i kirken, og han gikk så langt at han truet med suspensjon de geistlige som uten approbasjon innførte nye sangbøker. I denne tiden la man også merke til hvordan han hjalp og oppmuntret unge musikkbegavelser. Lorenzo Perosi f. eks. ble kalt til Venedig, og en av hans første oppgaver var å ta seg av den musikalske forberedelsen til den nasjonale Eukaristiske Kongress som ble holdt i Venedig i 1897 og som ble noe av en begivenhet for kirkemusikken. Erkebiskopen selv hadde forberedt grunnen ved sitt hyrdebrev om kirkemusikken to år før. I dette hyrdebrev finner vi i store trekk de samme tanker og idéer som han i 1903, da han var blitt Pave Pius X, ga uttrykk for i sitt «Motu proprio». Han sammenfatter og begrunner her lovene for kirkemusikken slik at den fra nå av kunne arbeide på et sikrere grunnlag. Meningen var ikke at den skulle stivne til i en bestemt stilart, all god og levende musikk har sin berettigelse, om den er ny eller gammel, men en målbevisst organisasjon må til, støttet av grundig opplysning om tingene. Da først får musikken den betydning den skal ha, som «en integrenende del av den høytidelige liturgi».

Best vil allikevel Pius X huskes for sin innsats for den gregorianske sang. Det var i hans tid vi fikk de liturgiske bøker i ny utgave, den såkalte Vatikaniske utgave, utarbeidet av benediktinerne i Solesmes. Den bidro i høy grad til oppblomstringen av den gregorianske sang verden over. Og ikke bare for Kirken var dette betydningsfullt, men for tonekunsten i sin allmindelighet. Vår tids største komponister har studert gregoriansk sang og mottatt sterke impulser fra den, det er nok å nevne Debussy, Hindemith, Strawinsky og Messiaen. På flere steder har den også hatt en annen virkning, nemlig å lette tilnærminger mellom de forskjellige religiøse samfund.

Plus X kunne vel bare ane hele denne utvikling, men han var en av dem som hadde gitt den det kraftigste støt. Derfor er det riktig å minnes ham, og be ham ved sin forbønn i himlen fortsatt å være til hjelp for kirkemusikken.

Verdifulle håndskrifter

I Wiens herlige Nationalbibliotek kunne man i anledning musikkongressen i oktober studere en sjelden samling manuskripter. Fra de eldste tider og fram til i dag visste de på en enestående måte noteskriftens historie, helt fra den besto av prikker, streker og tegn over teksten i de liturgiske bøker (en skrivemåte som allikevel ikke var så upresis som man skulle tro), fram over linjesystemets oppfinnelse senere i middelaldren (10.—11. årh.) og til den fullkommenhet som den polyfone musikk måtte kreve. De gamle, håndskrevne bøker, som delvis er av et kjempemessig format, bærer sin alder på en uanstrengt måte. Både skrift og fargetegninger, som de så rikt er pyntet med, er duggfriske som de skulle være gjort i går.

Av senere tiders noteskrift la en merke til Mozarts. Det var gripende å se to av hans siste verker, «Ave verum» og «Requiem», hvor hans klare og sirlige noter hører opp et stykke ut i «Lacrymosa». Døden avbrøt ham,

BLIKK på TIDEN

■ Det er utakknemlig å utgi et «Kulturbibliotek» i en så liten sproggruppe som vår norske, både under den kommersielle og andre synsvinkler. Derfor bør det berømmes og gjøres mest mulig kjent når det settes ut i livet med så megen smak og innsikt som det er tilfelle med Dreyers Kulturbibliotek. Hittil foreligger fire bind i enkelt, sobert utstyr og til rimelig pris. Egil A. Wyller har oversatt og levendegjort ved en fortreffelig innledning en av Antikkens store klassikere: Platons «Symposion» — en samtale over den menneskelige kjærlighetens vesen. Annet bind er et fyldig utdrag av Henri Frédéric Amiel's betagende, meditative dagbok, ved Aasmund Brynhildsen. Og i disse bok-lavinenes dager foreligger igjen to verdifulle bind: Simone Weil's «Brev og essays», likeledes i utvalg ved Aasmund Brynhildsen, og den franske maleren Eugène Delacroix's dagbok, oversatt og innledet av Emil Boyson. Simone Weil's erkjennelsesvei (hun var en fransk-jødisk intellektuell som døde nedbrutt av tuberkulose midt i en selvfor-glemmende sannhetssøken i 1943) vil leses med særlig interesse av katolikker: Hennes nølen på den katolske kirkes terskel (noen annen kirke regnet hun overhodet aldri med) og hennes ensomhetsmystikk, ikke ulik en Søren Kierkegaards, er en alvorlig minnelse til oss som ikke bare har den katolske tro, men som også uforskyldt har fått del i Kirkens mystiske livssamfunn, om at kristendommen er *gave* og *nåde*, ikke evidens. Og om at troen kanskje ville skinne i et renere lys for dem som har den gode vilje dersom dens skinn ikke så altfor ofte ble hindret av vår egen menneskelige middelmådighet.

■ Simone Weil er også emnet for en kronikk av forfatteren Finn Havrevold i «Dagbladet» nylig (10.11), ut fra ovennevnte utgave av hennes essays. Finn Havrevold gir inntrykk av å nærme seg sitt emne langt borte fra. I litt mer subtile ordelag enn vi er vant til, ihvertfall i «Dagbladet», lanserer han på nytt den populære, men nå utlevede tolkning av mystikkens tendens til selvfornektende askese som fortrent eller sublimert selvpinsel (masochisme). Og ut fra den helt igjennom urimelige forutsetning at mystikerens opplevelse i sitt innerste vesen er et «åndsprodukt» på linje med kunst, diktning og filosofi, mener han å kunne slutte fra den enkelte mystikers billedbruk til hans eller hennes naturlige psyke. Men her undervurderer han jo det faktum at mystikken både i og utenfor kristendommen er et *tradisjonens* fenomen, med sitt stiliserte sprog og sine faste temaer: Den såkalte «brudemystikk» sier for eksempel intet som helst annet enn at mystikeren opplever på sitt overnaturlige erkjennelsesplan

og hans elev Süßmayr måtte fullføre verket, riktignok etter Mozarts skisser.

Nye norske, katolske salmemelodier

En rekke tekster i salmeboken har nå fått melodier i den nye utgaven av Pater A. J. Lutz' salmemelodier. Den inneholder, foruten alle de gamle og kjente salmemelodier av Pater Lutz, 16 nye som ikke har vært offentliggjort før. Heftet koster kr. 6.- og kan fåes ved henvendelse til Dominikanerne.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

en kjærlighetens syntese, hvor det erotiske kan tjene som analogi for den guddommelige kjærlighet. Dette bilde, som har sin opprinnelse i Det Gamle Testamente, som videre både Kristus og apostelen Paulus anvender dristig, og som lever i en mystisk tradisjon uten avbrekk helt opp til våre dagers mystikere, Teresa av Lisieux eller Simone Weil for eksempel, sier med andre ord intet om den enkelte mystikers forhold til det bildet innebærer i seg selv.

Finn Havrevolds kronikk illustrerer, som ett av tusen tegn i tiden, i hvilken grad den kristne pedagogikk, som jo her i landet formelt sitter med alle privilegier på hånden, er tilsynelatende ute av stand til å meddele selv godt utrustede nåtidsmennesker en elementær innsikt i kristendommens grunnbegreper — mysteriet om den sonende og forløsende lidelse, for eksempel. Det er en side av den kristne tro som ikke bare er tidløs, men også brennende og tragisk aktuell. Man må ha lov til å synes at kirkens minimumsforpliktelse er å bestrebe seg for å gjøre den forståelig.

■ Hvis noen ikke visste det før, så kan de i tidsskriftene nettopp nå oppdage at Gunnar Reiss-Andersen er en av våre fineste skribenter her hjemme. Han forener smilende livskunst og sproglig kultur på en slik måte at det er en glede å sette seg til i hans selskap, helst litt borte fra den forstyrrende dagens larm med sinnet åpent for de fine og flyktige verdier som bare kommer ubedt og forbigående til vår asfaltlitende slekt.

I siste «Spektrum» har Reiss-Andersen en liten studie over «drømmemesteren» — poeten — og hans forhold til omverden, full av stillferdig selvironi. Og i siste nr. (8) av tidsskriftet «Ordet» har han bidratt med en perle av en artikkel om «Det smilende alvor». Det er i grunnen om humorens salt i personlighetlivet den handler, og Reiss-Andersen synes oss å være heldigere i sine analyser av Kristi og evangeliens humor enn selveste teologen biskop Berggrav, som har forsøkt det samme i sin bok «Mannen Jesus».

Og så sier han hva han mener om humorens vrengebillede, så godt at det ikke kan gjøres bedre:

«Har De sett presidentkandidaten smile foran et fotografiapparat eller et filmkamera? Det er ikke lenger en person som smiler, det er den ene mekanikken som smiler til den andre. Dette agitatoriske smilet, adressert til den synlige eller usynlige massen, er så nakent i sin tendens at det absolutt ikke er noe kompliment til adressaten. Det er den minst elegante av alle former for frieri.»

Netopp i alvoret, i det alvoret som bæres med i personlighetens tyngde, søker og finner Gunnar Reiss-Andersen den egentlige humor:

«Jeg har sett pave Pius den XII opptre foran et filmkamera . . . Selv store og alvorlige scenekunstnere, for ikke å tale om de sivile ofrene for ukerevyen, kan stundom virke en smule latterlige når de blir prisgitt filmens mekaniske objektivitet. Avskåret fra å utøve sin makt personlig og direkte som de gjør det på scenen, opptre de i et neglisjé av bare teknikk. Det som normalt bare er virkemidler, skinner nakent og lite flatterende igjennom.

Paven maktet hva scenekunstneren ikke alltid maktet, selv om en jo skulle tro at både hans verdighet og hans person kunne stå mere vergeløse overfor filmens nesten uforklarlige profanitet. Hans verdighet fremtrådte hel og holden, fullstendig *detached* i sin overpersonlige ukrenkelighet. Hans personlighet gikk med et minimum av påtagelige virkemidler tvers gjennom hele apparaturet som om det overhodet ikke eksisterte . . .

Det er ikke så vanskelig å finne flere rasjonelle grunner for at paven maktet hva ikke alle kunstnere maktet, og allikevel er det ikke så lett å forklare hvorfor han så helt uten forstenet monumentalitet maktet å posere foran filmens trolske monokkel og maktet å gi inntrykk av at han på samme tid både var mer enn tilstede og slett ikke var tilstede. Men et sjeldent sekund flagret glimtet og skyggen av et smil over Pius den XII's ansikt. En sommerfugl kom svevende fra det fjerne smilende alvor og streifet en byste av lysmettet marmor.»

■ «Verdens Gang» har hatt et 50-års-intervju (16.11) med lektor Olav Storstein, den radikale autoritetsstormeren fra tredve-årene, som gjennom sin friske bok «Kielland på ny» ble manganen en opposisjonslysten gymnasiasts forbillede. Men der er unektelig den ulempe (og fordel) ved tredve-årene at de ligger tyve særdeles innholdsrike år tilbake. Gymnasiastene er blitt voksne og vel så det, og synes lektor Storsteins Kielland-tolkning er mindre frisk og mer ensidig enn de husket den, når de nå tar den frem av bokhyllen. Og lektor Storstein er ikke bare blitt femti år, han er også — som så mange av radikalismens bannerførere — blitt både resignert og litt hjemløs. Av en for ham uforklarlig grunn er der oppstått et «kulturelt tomrom» i norsk debatt, og i dette vacuum svømmer da etter hans mening noen reaksjonære fisker omkring og sluker småkrypet som et lett og uthungret bytte.

Billedet mangler ikke enkelhet. Heller ikke overraskelser: Ikke bare vil radikaleren hente fornyelsen i den ikke akkurat radikale dikter Knut Hamsun. Han slår også alle sine ergrelser sammen i et dramatisk maktovertagelsens skremmebillede:

«Det er jo katolisismen som rykker fram gjennom modernismen. Når den har vunnet fram i litteraturen vil kravene komme om å gjøre skolene om i det katolske bilde. Så får vi altså en reaksjonær retning som den Daniel Haakonsen og Håkon Stenstadvold representerer. Stenstadvold krevde i en diskusjon jeg var med i, at det måtte bli mer kristendom i skolene og at vi måtte få latin akkurat som i gamle dager. Det forferdelige var at den forsamlingen vi var i, og som var blitt snytt for kristendom og latin, tiljublet Stenstadvolds demagogiske framstilling. Nei, modernismen blir ikke gammel.

— Hvordan føles det å bli femti?

— Jeg ble helt fælen da jeg oppdaget hvor gammel jeg var, osv.»

Vi håper de dystre og fantasifulle profetier om katolisisme og latinpugg ikke helt ødela festgleden for lektoren!

Fr. Candidus.

LITTERATUR

En eks-nonnes gjensyn med verden.

Det er en både besynderlig og tankevekkende bok den engelske eks-nonnen Monica Baldwin har gitt verden med sin «Jeg hopper over muren» — på norsk ved Anders Hagerup på Aschehougs Forlag.

Forfatterinnen, som er en niece av den tidligere engelske statsminister Stanley Baldwin, var fra barnsben av katolikk, og hennes hjem og familie var preget av dyp og ekte hengivenhet til Kirken. 21 år gammel tråtte den intellektuelt velutstyrte unge englenderinne inn i et kontemplativt kloster — hun sier ikke hvilket, det får leseren eventuelt selv finne ut. 49 år gammel trer hun ut igjen av ordenen, og går så en verden i møte som en vel kan tenke seg var litt annerledes enn den hun forlot for 28 år siden. Det er da også dette strabasiøse møte hun forteller oss om i sin bok, men ved en litterær dreieskiveteknikk skildrer hun opplevelsene sine i relief til livet og erfaringene i klosteret. På denne måten oppnår forfatterinnen å vise hvor forskjellig all utvikling skjer i de to «verdener» innenfor og utenfor klostermurene: Derinne går alle bestrebelsene ut på å utslutte jeget med Gud; derute råder mest hensynet til jeget, etter de oppskrifter de fleste av oss vel kjenner. Forskjellen i de to livsformer kommer desto sterkere frem for så vidt som den verden Monica Baldwin møter utenfor murene, står midt oppe i den totale krigs tilspissede krav til hver enkelts selvoppholdelsesdrift. Men her er også en slags parallell og hun viser den: Liksom der ute i krigens og nødens verden gis hjelp

og redning for individet bare gjennom innsatsvilje og solidaritetsfølelse med medborgerne i lojalitet mot den rettmessige øvrighet, så gis der i klosterlivets totale kamp på åndelig grunn bare hjelp og redning gjennom fellesskapets indre krefter under en ledelse som står for Guds egen vilje. — Ikke bare den verdslige verden har sine ytre og indre fiender. Det har klosterbeboerne også. De har dem i seg selv, og de har dem i det nære, daglige samkvem med sine medsøstre eller medbrødre. Enhver munk eller nonne tar sin natur, sine gode eller dårlige sider med inn i klosteret, og hvilke fortegn disse sider enn har, så kan de bli til prøvelse, megen prøvelse for en selv eller ens klosterfeller. Dette får Monica Baldwin meget godt frem blant alt det andre fra klosterlivets daglige gang som hun så dyktig får med i denne boken sin. Styrken i «Jeg hopper over muren» ligger nettopp i hennes ærlige skildringer av klosterlivet og idéen bak det. Hun viser seg her som en autoritet leseren vil stole på. Hun forsvarer fullt ut det liv hun fikk innblikk i ved selvopplevelse, men for bare den som har et ekte kall til det. Det som kan virke som kritikk, faller stort sett tilbake på den praksis som i vedkommende orden eller kloster er rådende på forskjellige områder. Særlig virker hennes beskrivelse av nonnens bekledning utfordrende på et moderne menneskes sans for rasjonalisering!

Den som i Monica Baldwins bok venter å finne noe sensasjonelt og lurvent, vil bli skuffet. Det er en sober bok, skrevet av en ærlig og sannhetssøkende sjel. Hun fant ut, vel tragisk sent, at hun ikke hadde kallet, og i slutten av boken gjør hun også rede for hvordan feilen var hennes egen, om det da kan sies å ha vært en feil til bebreidelse.

Bokens tittel er absolutt uheldig. Hun forteller riktignok i forordet at det i over trehundre år hadde vært Baldwin-familiens valgsprog. Men dette valgsproget har ingen ting med hennes uttrede av klosteret å gjøre. Det skjedde nemlig i høyst regulære former: Via klosterets priorinne fikk hun den foreskrevne pavelige dispensasjon fra Rom og kunne fri og tilfreds og med god samvittighet spasere ut av klosterporten. Skjønt mon noen annen enn nettopp forfatterinnen hadde motstått fristelsen til å ty tilbake til klosteret igjen! Hun hadde tilsynelatende full grunn til å ønske seg det tusen ganger om dagen da motgangen møtte henne som verst. Men så er det heller ikke hvert menneske gitt å ha en fantasi som Monica Baldwins. Og hun sier også selv så riktig at hun var en som var forbannet, eller velsignet, med en stor fantasi. Det er godt sagt — men la oss håpe at dette eminente trekket hos henne er blitt henne til velsignelse. Uten

Henri Werring

LARS ESKELAND

LÆREREN OG MENNESKET

Kr. 12,75

En levnedsskildring av den store lærer og åndshøvding skrevet med glød og beundring av en av hans trofeller.

OLAF NORLIS FORLAG

den hadde iallfall ikke denne boken blitt til! Men det var litt «lumpent» av henne å falle for fristelsen til å skilte med dette familievalsproget på tittelbladet. Det kan ikke nektes at det røber en litt skjæmmende smartness.

Det er interessant å notere at «Jeg hopper over muren» er blitt funnet verdig til å gå som føljetong i en ansett katolsk avis i Holland. Det skulle gi en pekepinn om at den har et ord å si til lesere både utenfor og innenfor klostermurene.

I.H.K.

Axel Hjeresen: Det Moderne Menneskes Dogmer.
173 s. Land og Kirke.

Det er gledelig å konstatere hvordan den ene anklage etter den annen mot Den katolske kirke forstummer etter hvert. Ja, ikke det bare, men det som man fra protestantisk hold, ofte på det iherdigste, har stemplet som uevangelisk og ukristelig i Moderkirken, anerkjennes nå av kompetente og ansvarsbevisste menn innen de forskjellige protestantiske kirker og samfunn som ekte kristen lære og praksis, og får stadig større og bredere plass i deres forkynnelse og kristendomsform. Således er det i den senere tid f. eks. blitt nokså stilt om den såkalte «gjeringskristendom» i Moderkirken, for man skjønner at menneskene må gjøre gode gjerninger, og virkelig prøve å være gode og rene ved Guds nådes hjelp, slik som Vår Herre befalte oss. Likeledes ønsker man at våre helgener (martyrer og bekjennere) skal være eksempler og forbilder også for den protestantiske ungdom, istedenfor filmstjerner og sportshelter som i alt for stor grad har vært de unges idealer.

Denne gangen er det den danske sokneprest Axel Hjeresen som gleder den katolske leser. Hans bok: «Det Moderne Menneskes Dogmer», som nå foreligger i utmerket norsk sprogdrakt, henvender seg til den «moderne» mann og kvinne som ikke kan godta kristendommen på grunn av dens dogmer, og påpeker at nettopp disse ligger under for en hel rekke av dogmer som ikke kan bevises. For å riste kristendommen av seg, griper man til lettkjøpte argumenter og påstander som det «moderne» menneske uten videre i sin tur opphøyer til dogmer og aksiomer. Resultatet blir så at når man vil undra seg Troen, binder man seg til en annen tro som bare har overfladiske slagord til fundament. Det er en sann fornøyelse å lese denne boken, som likefrem tvinger leseren til å tenke igjennom de kristne sannheter og innrømme at kristendommens argumenter likevel hviler på solid og logisk grunnlag.

Det som spesielt gleder oss er jo det faktum at også Den katolske kirkes dogmer etter hvert og i det stille, slik som ellers, nødvendigvis må bli godtatt av den troende kristen i kampen mot vantroen. Forfatteren har dessverre fullstendig misforstått Leo XIII's rundskrivelse «Rerum Novarum». Ellers anbefales boken på det beste — og som egnet til gave!

Lars Paul Messel.

Litteratur inngått til anmeldelse:

Henri Werring: Lars Eskeland. — Olaf Norlis Forlag. 150 s.

W. Brede Kristensen: Religionshistorisk Studium. — Olaf Norlis Forl. 168 s.

Erling Kristvik: Livsopplysning. Ideologisk nyorientering. — Olaf Norlis Forl. 122 s.

Pater Albert Raulin, O.P.: Ja och nej till kotalicisimen. Ett svar till professor Skydsgaard. — Gleerupska Universitetsbokhandelns Förlag AB., Lund. 40 s.

Pater Louis F. Deltombe, O.P.: Åktenskapet. — Gleerupska. 175 s.

UTLANDET:

VATIKANET

Ny prefekt for Sakramentskongregasjonen.

Pave Pius XII har utnevnt kardinal Masella til prefekt for Sakramentskongregasjonen etter kardinal Jorio som døde for noen uker siden.

Juleheftet

KIMER I KLOKKER 1954

er utkommet og med et utstyr fullt på høyde med de tidligere — omslaget vel det vakreste som noensinne har vært (etter Stephan Lochners «Madonna i Rosenheggen», på kunsttrykk i 4 farger og gull).

Innhold:

EIT BARN HEV SMILT	Dikt av Torolf Hals Andersen.
FRED FOR MENNESKER SOM HAR EN GOD VILJE	Etter Sigrid Undset.
OLAVSVAKA. VIGILIER I GAMLE NIDAROS	Av John Frey.
JOMFRU MARIA I KUNSTEN	Av Ragna Rosati.
STØLDALSGUTTENE KOMMER IGJEN	Av Alf Høegh.
DIKT OM MADONNAEN PÅ BØNSNES	Av Elling M. Solheim.
HÅNDSKRIFTSAMLINGENE I VATIKANET	Av Eva Dithmer-Vanberg.
«VIS-KNUT». BONDEHELGENEN FRA GAUSDAL	Av Erik Gustavsen.
VI SMÅ MENNESKER. JULEFORTELLING	Av Finn Halvorsen.

Pris kr. 3.00. - Fås i St. Olavs Ekspedisjon, Akersv. 5, Oslo, samt ved alle våre sykehus og institusjoner.

ST. OLAVS BARNEBLADS JULENUMMER

Illustrerte barnefortellinger — Småhistorier — Innlagt et krybbebilde på kartong. Pris kr. 1.—

For øvrig minnes om St. Olavs barneblad som utkommer hver annen måned og koster kr. 3.00 i årsabonnement.

Utgiver: St. Josephs Institutt, Akersveien, 4, Oslo.

STORT FELLESMØTE

St. Olavslaget, Den polske forening i Oslo og Oslo Katolske Ungdomslag arrangerer et stort fellesmøte søndag 5. desember etter andakten i Foreningslokalet i Akersveien 5.

Ørnulf Ranheimsæter leser opp av sin bok «Tro og Vantro». Det blir sunget polske nasjonalsanger og folkeviser. God kunstnerisk underholdning. Stor utlodning til oppussing av Klubblokalet. Kaffe og kringle. Alle velkommen.

Har De en brukt symaskin å gi bort til en flyktningefamilie?

Skriv til pastor Taxt, Akersveien 5, Oslo.

Paven om Maria-underet i Syrakusa.

I en kringkastingsstale over samtlige italienske sendere nylig uttalte Pave Pius XII seg for første gang om underet *Den gråtende Madonna i Syrakusa*, omtalt i «St. Olav» nr. 1/2, 1954. Paven uttalte:

«Den hellige stol har med føye hittil ikke på noen måte tatt stilling til de tårer som bildet av en Guds Mor har felt i en enkel arbeiderbolig i Syrakusa. Dermed er ingenlunde sagt at Vi ikke med bevegelse har bemerket det sicilianske episkopats enstemmige erklæring om riktigheten av denne tildragelse. Men vil menneskene forstå disse tårer? Ganske visst er Maria nå i himmelen og lider der hverken smerte eller sorg, men hun vil neppe være uten følelse, liksom hun heller ikke sto følelsesløs under korset. Gråter hun kanskje på grunn av de sår som i dag tilføyes Kristi mystiske legeme, på grunn av de mange sønner og døtre som krenker Hans guddommelige majestet? Eller er det kanskje tårer i forventning om at de vender tilbake som har vendt Gud og Kirken ryggen?»

Paven oppfordret deretter alle troende til ved eksempel og i handling å medvirke til at disse flyktninger må vende tilbake til Faderhuset.

Kardinal Giuseppe Bruno avgått ved døden.

Kardinal *Giuseppe Bruno* avgikk ved døden i Rom den 10. november. I mars måned ble han utnevnt til prefekt for Kirkens høyeste domstol, *Segnatura Apostolica*. Siden 1949 hadde han vært prefekt for Rådskongregasjonen. Han hadde vært medlem av denne kongregasjon i 40 år. Han var også president for Den pavelige kommisjon for fortolkningen av den kanoniske lov.

Den avdøde kardinal var født i Sezzadio, Alessandria, i 1875. Noen år etter sin ordinasjon var han knyttet til *Acta Apostolicæ Sedis*, pavestolens offisielle organ.

Mgr. Montinis vigsling til biskop.

Det er kunngjort i Rom at mgr. *Montini* som nylig ble utnevnt til erkebiskop av Milano, vil bli vigslt til biskop i Peterskirken den 12. desember. Kardinalkollegiets dekan, kardinal *Tisserant* vil være konsekrerende biskop. Man ventet at den nye erkebiskop vil overta sitt bispesete på Helligtrekongersfesten.

Kirkens forhold til Jugoslavia.

I en lederartikkel fredag den 5. november tilbakeviser *Osservatore Romano* en erklæring som formannen for den jugoslaviske komité for religiøse anliggender, *Dobrivoje Radosaljevic*, fremsatte den 12. oktober om at «Den katolske kirke ikke har til hensikt å normalisere forholdet til Jugoslavia av politiske grunner». *Osservatore Romano* siterer bl. a. et brev fra Det pavelige statssekretariat ifjor, der det heter:

«Den hellige stol har mange ganger i løpet av de siste år slått fast at den ikke ønsker å avholde seg fra forhandlinger for oppnåelse av en *modus vivendi* mellom Den katolske kirke og Den jugoslaviske stat, forutsatt at de ansvarlige myndigheter i handling viser seg villige til å respektere Kirkens fundamentale rettigheter.»

AFRIKA

Minnehøytideligheten i anledning 1600 årsdagen for den hellige Augustins fødsel.

Kardinalkollegiets dekan, kardinal *Tisserant*, møtte som Pave Pius XII's representant til minnehøytidighetene i anledning 1600 års dagen for den hellige Augustins fødsel som tok til fredag den 12. november i Bône i Nord-Afrika.

En «gulbok».

De tidligere arbeidsprester som ikke har underkastet seg Kirken, har sendt ut en *Gulbok* i Paris med de dokumenter i saken vedrørende arbeidsprestene som rommer deres argumenter. Boken er satt sammen av en komité på seks medlemmer, men offentliggjort i navnet til alle seks.

Denne «gulbok» er på ikke mindre enn 900 sider — for det meste utdrag av avisartikler — og et forord på 300 ord. Blant dokumentene finnes en artikkel av de tidligere arbeidsprester som ble arrestert i mai 1952, da de deltok i en kommunistisk demonstrasjon i Paris mot general Ridgway. Et annet dokument er det såkalte *Grønne dokument* som ble skrevet i september 1953 for å forelegges erkebiskopen av Paris, kardinal *Feltin*. Det er sterkt marxistisk i tankegangen og hevder at Kirken tar avstand fra arbeiderprestene

fordi de forsvarer arbeiderklassen mens Kirken står på kapitalismens side. *Gulboken* konkluderer med å slå fast at når arbeideren i dag tar avstand fra Kirken, er det fordi han ikke ønsker å bli slått i hartkorn med dem som representerer Troen; at arbeiderprestene ikke er alene om å mene dette og at deres oppfatning deles av stadig flere prester, aktive legfolk og intellektuelle; at kirken ikke kan unngå de spørsmål som er reist og at de heller ikke kan løses uten Kirken.

La Croix beklager offentliggjørelsen av denne «gulbok» og særlig at det såkalte *Grønne dokument* er tatt med, fordi alle som hadde lest det uten hensyn til om de var enig i det eller ikke var enige om ikke å offentliggjøre det. *La Croix* påtaler også påstanden om at flertallet av de tidligere arbeiderprester fortsetter arbeidet i fabrikkene og at de holder sammen i en kompakt gruppe. 46 av de tidligere arbeiderprester har sluttet å arbeide i bedriftene og befinner seg for tiden i et retreatshus for prester i nærheten av Paris, hvor de har mottatt besøk av kardinal *Feltin*.

Saligkåringen av pater Jean-Martin Moye.

Saligkåringen av grunnleggeren av kongregasjonen Søstrene av det guddommelige forsyn, pater *Jean-Martin Moye*, fant sted søndag den 21. november.

Kongregasjonen ble grunnlagt for å ta seg av utdannelsen av fattige, et arbeide Kirken tok opp lenge før staten følte det som en oppgave. Kongregasjonen fikk sitt navn av fattige bønder som i dens grunnleggelse så et guddommelig forsyn. Dens første skole ble opprettet i nærheten av Metz. I 1771 mente pater Moye at kongregasjonen var stabilisert og tok opp misjonsgjærningen i China hvor han arbeidet i provinsen Ezechwan i 10 år. Fremdeles arbeider de organisasjoner i China som han den gang la grunnen til. Han vendte tilbake til Frankrike i 1784, men måtte under den franske revolusjon flykte til Trier, hvor han døde den 4. mai 1793.

Rekviemmessen for Henri Matisse.

Biskopen av Nizza, mgr. *Paul Remond*, meddelte absolusjonen ved *Henri Matisse's* bære i Cimiez-klostrets kapell. Den avdøde hviler foreløpig på en kirkegård i Nizza, da familien ennå ikke har avgjort stedet for den endelige gravplass.

BELGIA

Rektoren for universitetet i Louvain bispeviet.

Mgr. *van Waeyenbergh* som har vært Rektor Magnificus for det verdensberømte universitet i Louvain siden 1940, er blitt viet til biskop av kardinal *van Roey*.

Universitetet teller i dag 470 professorer og lektorer og besøkes av over 10 000 studenter av nær sagt alle nasjonaliteter og raser.

DANMARK

Tobakk eller rosenkrans.

I den store Københavnavis *Politikken* for den 8. oktober i år kan man lese følgende:

«Det røkes mindre i katolske land enn i Norden, og det har lege *Abraham Rosenberg* i sin nettopp utkomne bok «Røk mindre — lev lengere» funnet en forbløffende forklaring på, som sikkert ikke har vært fremsatt tidligere. Mange mennesker røker, fordi de skal ha noe å beskjeftige sine rastløse, gulbrune fingre med, heter det. I de katolske land erstatter rosenkransen sigaretten på dette felt — en rosenkrans er nemlig en utmerket beskjeftigelse for nervøse fingre, skriver legen.»

Hvis ikke vitenskapen her går i barndommen, tør vi vel allerede før jul imøtese en annonse fra Tiedemanns Tobakksfabrikk med noe sånt som: «Tiedemanns rosenkranser — alle manns venn!»

DE FORENTE STATER

Mikrofilmingen av bøkene i Vatikanets bibliotek.

Fagfolk fra universitetet St. Louis i Missouri har nå mikrofilmet i alt 100 millioner sider av bøger i Vatikanets bibliotek. I løpet av neste år regner man med å fotokopiere 600 000 dokumenter og manuskripter.

Virksom hjelp til katastrofeområdet ved Salerno.

Erkebiskopen av New York, kardinal *Francis Spellman*, har besøkt katastrofeområdet i Salerno og som en første hjelpegave fra katolikker i De forente stater stillet 50 millioner lire til rådighet for den hjemsoekte befolkning.

En uredd biskop.

På de store fagforeningsmøter i De forente stater er det ofte skikk og bruk at en katolsk prelat sier noen innledende ord. Det hadde nylig også arbeiderne i automobilindustrien bedt mgr. *Sheil* om å gjøre. Men da han hadde holdt sin tale, ble han ringt opp i flere timer av folk som skjeldte ham ut. Deretter kom anerkjennelse og begeistret hyldest fra den tidligere president *Truman* og demokratenes presidentkandidat ved siste presidentvalg, *Stevenson*. I løpet av et par dager hadde biskopen mottatt 21 763 brev og telegrammer både fra katolikker og ikke-katolikker.

Hva hadde han sagt?

Jo, han hadde våget å ta avstand fra *Mc Carthy* i temmelig sterke vendinger, fordi han var blitt klar over at man i store kretser identifiserte senatoren med Kirken. Dette fremgikk også av brev han mottok fra 329 protestantiske predikanter og 14 rabbinere som alle ga uttrykk for sin glede over at biskopen hadde sagt fra.

Dette var ikke første gang biskopen viste seg som en uredd Kirkens mann. En av hans medarbeidere forteller at han allerede i mellomkrigsårene kastet seg ut i samfunnskampen ved å grunnlegge «Amerikas katolske ungdom». Han tok del i kampen mot de fascistiske strømninger som den gang forsøkte å gjøre seg gjeldende i De forente stater og fremfor alt mot rasehatet.

En gang deltok han anonymt i et møte som var arrangert av *Christian Front* — en anti-semittisk bevegelse, og da han fra talerstolen hadde tordnet mot anti-semittismen, ble forsamlingen rasende. En kvinne gikk bort til ham og skrek: «Jeg er katolikk, Gud forbanne Dem, De som holder av jødene — *rabbi Sheil!*» — og så spyttet hun ham på det ene kinn. Biskopen rørte seg ikke, men vendte bare det andre kinn til og sa: «Rabbi — det ble også Vår Herre kalt.» Det ble dødsstille i salen, da han forlot møtet.

Diplomat konvertert.

Den amerikanske sendemann i El Salvador, *Angier Biddle Duke*, er gått over tid Den katolske kirke. Den 37 år gamle diplomat har hittil hørt til Metodistsamfunnet.

ENGLAND

Det første skritt tatt til saligkåring av kardinal

Henry Newman.

Erkebiskopen av Birmingham, mgr. *Francis Grimshaw*, har tatt det første skritt til den undersøkelse som etter kirkeretten kreves for saligkåring av kardinal *John Henry Newman*.

FRANKRIKE

«Mission de France»s nye statutt drøftet av den franske bispekonferanse. — Kardinal Liénart anbetrodd ledelsen.

Den endelige regulering av den nye statutt for *Mission de France* har nå vært behandlet av høstens franske bispekonferanse som ble avsluttet i Paris i siste uke av oktober. Konferansen nedsatte en særlig kommisjon som skal studere moderne sjelesorgemetoder og fremlegge retningslinjer for det praktiske arbeide.

Bispekonferansen kunngjorde for øvrig at *Henri Rollet* som er formann for det sosiale sekretariat i Paris, er utnevnt til president for Den katolske aksjons internasjonale forbund. Rollet er 38 år gammel og tok for et par år siden doktorgraden ved Sorbonne med en avhandling om den sosiale katolisismes historie i Frankrike.

Senere er kardinal *Liénart*, Lille, som er formann i den biskopelige kommisjon for *Mission de France*, blitt utnevnt til leder av det *Praelatur nullius* i Pontigny som forutsettes i den apostoliske konstitusjon for arbeidermisjonsprestene. — Et «*Praelatur nullius*» vil si et (gjerne engere) kirkelig territorium med egen jurisdiksjon uten tilknytning til noe bispedømme.

Bedre kristne — færre kommunister.

Erkebiskopen av Bordeaux, mgr. *Richaud*, erklærte nylig: *Vær bedre kristne — og der vil være færre kommunister!*

Erkebiskopen uttalte videre: Den kommunistiske infiltrasjon er en realitet, dens sterke og kloke organisasjon likeså. Men også dens smittefare, dens basille, dens virus. Der foreligger flere grunner til at man med rette må frykte den kommunistiske fare, ikke minst det faktum at mange lever i elendige forhold. Det eksisterer i vår tid et himmelropende misforhold, og dette er den beste grunn for den marxist-

iske propaganda. Og man har — dessverre — ennå ikke fått øye på at de som burde ha gjort det, har tatt det første skritt for å utjevne dette misforhold. Dette er jo faktisk en sak som angår den menneskelige person og den kristne tro.

Krigsfangenes far avgått ved døden.

Den 18. oktober avgikk *krigsfangenes far* og den utrettelige talsmann for forståelse og fred mellom det franske og tyske folk, biskopen av Chartres, grev *Harscouët*, ved døden. Over 200 prester som i dag virker i forskjellige tyske bispedømmer kan takke den avdøde biskop av Chartres at de som krigsfanger i krigsfangeseminaret i Chartres fikk påbegynne sitt teologiske studium og for manges vedkommende også avslutte det. Krigsfangeseminaret i Chartres var i en hatefull tid forsoningsåndens lysende tegn. Også etter krigen bevarte den avdøde biskop kontakten med sine tidligere «chartresere». Selv foretok han flere reiser til Tyskland og hans biskopelige residens i Chartres var alltid åpent for «hans barn» som han kalte de tyske krigsfanger han på særlig måte hadde fått anledning til å ta seg av. Kristi fred mellom folkene — det var et av de store mål den avdøde biskop kjempet for og bad for.

Abbé Pierre's arbeid.

Abbé Pierre som i vinter tildro seg hele verdens oppmerksomhet ved sitt arbeide for de husløse i Paris, har nå kunnet legge ned grunnstenene til to husblokker som vil komme til å romme 330 leiligheter. Siden februar måned har han samlet inn en halv milliard francs som er nok til å bygge 1 500 leiligheter. 1 000 av disse vil være ferdigbygget før jul.

Abbé Pierre innlagt på sykehus grunnet overanstrengelse.

Det meldes fra Paris at abbé Pierre lørdag den 31. oktober ble innlagt på sykehus etter et sammenbrudd på grunn av overanstrengelse. Tilstanden er ikke alvorlig, men abbeden er pålagt absolutt ro.

JAPAN

Katolsk ensyklopedi ferdig utarbeidet.

En katolsk ensyklopedi for det japanske folk er nå ferdig utarbeidet og utsendt. Den er skrevet av jesuittpatre.

JUGOSLAVIA

Flere katolikker tiltalt for å ha villet orientere utenriksminister Eden og kirkeforfølgelsen i Slovenia.

En rekke jugoslaviske katolikker er trukket inn for en kommunistisk «domstol», fordi de under utenriksminister *Edens* besøk i Jugoslavia for noen tid siden ville overrekke ham en betenkning vedrørende den brutale kirkeforfølgelse i Slovenia. Betekningen var skrevet av et 50-tall ledende legfolk og prester fra Slovenia. Den inneholdt et rikholdig materiale over forfølgelsen av Kirken.

Det lyktes imidlertid *Tito's* hemmelige politi å beslaglegge materialet like før det skulle vært overrakt Eden ved hans ankomst til *Titos* luksuspallass i Spled.

Kamp mot kirkegjengere.

Katolikker som ofte går til gudstjeneste og mottar sakramentene er en trussel mot de jugoslaviske kommunisters sikkerhet, heter det i en fortrolig skrivelse fra kommuniststyret i Beograd til det hemmelige, kommunistiske politi i Trieste-sonen. En avskrift av skrivelsen er havnet hos en slovensk lærer. Troende katolikker trues i skrivelsen med deportasjon og innkallelse til militærtjeneste.

Det heter ordrett følgende: «Fordi disse katolikker bor i en utsatt grensesone og mottar instruksjoner fra Vatikanet, må de jugoslaviske kommunister treffe usedvanlige sikkerhetsforanstaltninger for å sikre landet og utbredelsen av sosialismen.» I skrivelsen forordnes at «de fromme, fanatiske og klerikale elementer straks forholdene tillater det, deporteres til det indre av landet. Alle unge menn og kvinner hvis foreldre er kjent for å stå på god fot med geistligheten, skal straks innkalles til arméen.»

«For å diffamere den fascistiske(!) biskopen i Trieste, *Anton Santin*, er fagfolk i det hemmelige statspoliti i Ljubljana anmodet om å utarbeide falske hyrdebrev for spredning blant den italienske befolkning, og likeledes falske private brev til Paven,» heter det videre i skrivelsen. I denne falske korrespondanse skal Paven beskyldes for å være pro-italiensk, men anti-slovensk og anti-kroatisk. For å ødelegge ivrige, unge presters rykte skal de søkes ført sammen med kvinner med dårlig rykte. Man bør søke å få dem fotografert sammen med slike kvinner.

Kroatisk prest dømt til døden.

En kroatisk prest, *Marijan Herman*, ble dømt til døden av en kommunistisk domstol den 20. oktober. Først nå er denne nyhet nådd omverdenen. Begrunnelsen for dommen var at han hadde gjort seg skyldig i «krigsforbrytelser» som han angivelig skulle ha begått for 13 år siden.

Tidligere i år overvar pastor Herman et møte som ble holdt av de s.k. «patriotiske prester» i Zagreb. På dette møte grep han ordet, angrep hele bevegelsen og beskyldte dens medlemmer for ulydighet overfor biskopene. Kort tid etter ble 40 av hans sognebarn arrestert. Selv ble han arrestert natten til den 11. august.

Anklagen mot ham ble kunngjort bare to dager før saken kom opp for «domstolen», og da led den på «krigsforbrytelser». Den offentlige anklager hevdet at tiltalte hadde holdt preken, der han hadde «egget til krig» og at han hadde samarbeidet med Ustaschi-bevegelsen under krigen. Det ble ikke gitt noen forklaring på hvorfor Tito-styret hadde ventet i 10 år med å arrestere ham. Hans navn fantes ikke i listen over katolske prester som angivelig skulle ha samarbeidet med Ustaschi-bevegelsen, og som ble anklaget og dømt i årene mellom 1945 og 1947.

Blant de vitner som ble ført mot anklagede var også unge gutter som var mellom fem og ni år gamle, da de angivelige forbrytelser skulle være begått. Kommunistisk ungdom hadde fått fylle rettssalen og kom med utrop som «hund», «klerikalt svin», «heng ham opp» og «send hans sjel til paven».

POLEN

Flere teologiske fakulteter stengt av kommuniststyret.

De teologiske fakultetene ved universitetene i Varsjava, Krakov og Posen er blitt stengt av kommuniststyret i Polen. Det katolske universitet i Lublin som er det eneste gjenværende bak jernteppet, har måttet finne seg i at fem «patriotiske prester» er blitt knyttet til universitetets lærerkorps.

ROMANIA

De mottok utmerkelsene.

Et antall rumenske geistlige hvoriblant to ortodokse og fire evangeliske biskoper, overrabineren i Bucuresti og et par av kommuniststyret innsatte «katolske» kapitelsvikarer — alle katolske biskoper i Romania er fjernet — er tildelt og har mottatt utmerkelse «for godt samarbeide» med kommuniststyret.

SOVJETUNIONEN

Sekretær Krusjevs forbauselse.

Den 11. november offentliggjorde *Pravda* som er det russiske kommunistpartis offisielle organ, en erklæring fra partiets sentralkomité, undertegnet av komitéens første-sekretær, *Nikita Krusjev*. Erklæringen synes å ville forsvare «de rettskafne sovjetborgere» som ennå tror på Gud og fremdeles går i kirke. Den går i rette med «visse aviser og foredragsholdere» som «i stedet for å drive et samvittighetsfullt og systematisk arbeide på naturvitenskapelig grunnlag i kampen mot religionen, tillater seg å rette krenkende angrep på prester og troende som deltar i gudstjenester». Den anbefaler at «partiorganisasjonene i Sovjetunionen for fremtiden ikke på noen måte bør krenke de troendes og presteskapets følelser eller på offisiell måte blande seg i Kirkens virksomhet». Refererende til hendelser som nylig har funnet sted i forskjellige distrikter i Sovjetunionen slår erklæringen fast at «den slags feiltagelser i den anti-religiøse propaganda prinsipielt står i strid med det kommunistiske partis politikk . . . og er en krenkelse av de instruksjoner partiet gjentatte ganger har gitt om utilstendeligheten av å såre de troendes følelser» . . . «Det er dumt og skadelig politisk å mistenkeliggjøre noen Sovjetborgere på grunn av deres religiøse tro. I stedet vil en tålmodig og godt organisert vitenskapelig, ateistisk propaganda blant de troende hjelpe dem til endelig å frigjøre seg fra sine religiøse villfarelser.»

OSLO

RØNTGEN

og elektromedisinske apparater

AKSJONSSKAPET
PROTON

Grønlands Elektriske Forretning

Aut. Installatør - Grønland 32

Tlf 68 25 60 - 68 47 79

Utfører alt elektrisk arbeide

Salg av lampeutstyr, koke- og varmeapparater samt radio

ERLING MOE

god-fisk

A.s Rafens Efterfølgere

Grensen 19, Oslo

Glass, stentøy, porselen og kjøkkenutstyr for sykehus og andre anstalthusholdninger

Etabl. 1885

G. A. LARSEN

Nordal Bruns gate 7, Oslo

Alle sorter glass til bygningsbruk

Glass-sliperi - Speilfabrikk

Verksted for glassmalerier

Gamle speil omfolieres og blir som nye — hentes og bringes

Frisk luft fåes best ved anbringelse av glassventiler i vinduene

Gullmedalje Barcelona 1929

Telefon 42 62 19 - 42 57 09 - 33 66 61

Telegramadr.: GLASSMESTER»

Til buljong
supper, sauser
og stuinger

NOREX SUPPE
KRAFT

BULJONGPULVER og
ekte KJØTTEKSTRAKT

«Den» heter det i en førstesides artikkel i *Osservatore Romano*, «som i denne erklæring ønsker å se en sensasjonell ny utvikling, en endring eller hel omlegning av kursen, tar alvorlig feil, enten vedkommende er i god eller dårlig tro.» *Osservatore Romano* mener at betydningen av erklæringen er å søke i propagandaen utad. «Det ville ikke være merkelig om det viser seg at hensikten med den er å støtte opp under en ny, lumsk «fredsoffensiv», å forvirre ignorantere og slett informerte folks forestillinger.»

STORBRITANNIA

Vil utenriksminister Eden intervenere til fordel for kardinal Wysinski?

Det britiske parlamentsmedlem *David Logan* har fremsatt forslag om at den britiske utenriksminister, *Sir Anthony Eden*, skal ta initiativet til at Den polske kirkes primas, kardinal *Wysinski*, blir løslatt. Forslaget vil bli behandlet av Underhuset i inneværende måned.

I katolske kretser har man håp om at en eventuell intervensjon vil føre til løslatelse av kardinalen.

UNGARN

Administratorer innsatt av kommuniststyret fratatt sine geistlige fullmakter.

Biskopen av Győr, mgr. *Coloman Papp*, har fratatt *Josef Zala* som av kommuniststyret var utnevnt til administrator av Tape, hans geistlige fullmakter. Det samme skritt er tatt av biskopen av *Csanad* og apostolisk administrator av *Esztergom*, mgr. *Andreas Hamvas*, overfor den av kommuniststyret

innsatte administrator av *Nagykamaras* og *Bela Udvarheiliji*.

Disse forholdsregler viser at Ungarns biskoper ikke på noen måte finner seg i vilkårligheter fra kommuniststyrets side. Trass i voldsherredømmet overvåker de Kirkens rettigheter.

I et hyrdebrev har biskop *Hamvas* henstillet til de troende å hjelpe og støtte de ordensfolk som er fordrevet fra sine klostre av kommunistene.

VIETNAM

Katolske flyktninger til 10 nye landsbyer i nærheten av Saigon.

Takket være hjelp fra den amerikanske bispekonferanse vil de katolikker som er fordrevet fra den kommunistiske delen av Vietnam få nye hjem i nærheten av Saigon som er hovedstaden i Cochinchina. Der vil bli opprettet 10 nye landsbyer. Hver landsby vil få 2500 fordrevne katolikker og hver familie få tildelt en hektar fruktbar jord. 90 % av flyktningene fra det kommunistiske Vietnam er katolikker.

SPANIA

To menn dømt for å ha krenket protestantisk gudshus.

Ifølge det ledende engelske katolske ukeblad «The Tablet» ble to menn nylig dømt av en domstol i Sevilla for å ha krenket et protestantisk gudshus og for å ha forgrepet seg på predikanten. Det skjedde den 4. mars i 1952. De ble dømt til 6 måneder og 13 dagers fengsel. Den ene av de tiltalte, den 30 år gamle *Jose Fal Masias* er sønn av en fremtredende politiker. Tiltalen gikk ut på at de hadde banet seg vei til gudshuset gjennom en tilstøtende sal hvor kirkekoret holdt prøver, at de hadde tvunget medlemmene til å forlate rom-

ARENDALE		
Grunnl. 1836 THS. LØVOLD Tlf. 1173, 1495 Maling - Tau - Duk - Koster og børster - Skibsrekvisita - Malerverer Engros og en detail		ER DERES KONTINGENT FORFALLEN? J. E. Skjoldhammer Arendal Tlf. 1262
<i>Joachim Larsen</i> Manufaktur og Utstysforretning Tlf. 1081 - Etabl. 1872		
Adel Ellefsen Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 - Arendal - Tlf. 1756		
ARGUS MARGARINFABRIKK Arendal - Tlf. 2010 MORS MARGARIN - utmerket til smørbrød og all slags matlagning.	SHELL — ARENDAL Tlf. kontor 2013 Anleggstlf. 1848	B. MØRLANDS EFTF. Tlf. 2802 Skotøy og ortopediske innlegg Tilpassing gratis
ARENDALE LIKKISTEFORRETNING Tlf. 1765 Boligtlf. 1865	Glassmester HANS ANDERSEN Østregt. - Arendal Tlf. 1725	BYGGMESTER HANS NILSEN Nettet 362 Arendal
ARENDALE FARVEHANDEL Tlf. 1460 - 1680 Engros - En detalj	ALEX ANDERSEN Alt i kjøtt og pølsevarer Tlf. 1308	HJELM EMANUELSEN A/S Møbelforretning Langbryggen Arendal
M. A. STIANSEN Herreekvipering - Guttekonfeksjon	ARENDALE RAMMEFABRIKK & KUNSTHANDEL Tapetlager	BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal

met, at de hadde brent bønnebøker og salmebøker og at de hadde forsøkt å sette fyr på noen av møblene. De var også tiltalt for å ha lagt hånd på predikanten, *Santos Martin Molina*, da han forsøkte å gripe inn.

Det er selvsagt ikke med glede vi bringer denne triste melding. Men det gleder oss på den annen side å se Franco-Spania hevder toleranseprinsippet i religionsspørsmål, noe det jo har vært beskyldt for ikke å gjøre. På den annen side er det også for kristne mer verdig å gi uttrykk for sin avsky for slike utslag av religiøs fanatisme, enn å fortie dem.

TYSKLAND

Biskopene i Nedre Sachsen hos forbundskansler Adenauer.

De fire tyske biskoper hvis bispedømmer utgjør deler av Nedre Sachsen, nemlig erkebiskopen av Osnabrück, biskopene av Hildesheim og Münster og hjelpebiskopen av Paderborn, har oppsøkt forbundskansler dr. *Adenauer* i Bonn og protestert mot de nye skolelover i Nedre Sachsen som krenker

konkordatet mellom Tyskland og Den hellige stol. Dr. *Adenauer* erklærte seg enig med biskopene og uttalte at Forbundsregjeringen anerkjenner gyldigheten av Konkordatet av 1933 samt at Forbundsregjeringen betrakter flere bestemmelser i de nye skolelover som et brudd på de forpliktelser Tyskland i dette Konkordat har påtatt seg overfor Den hellige stol.

ØSTERRIKE

Festdagen for Marias uplettede unnfangelse gjeninnføres som helligdag.

Festdagen for Marias uplettede unnfangelse, den 8. desember, vil igjen bli feiret som alminnelig helligdag i Østerrike. Dette fremgår av en erklæring som Østerrikes forbundskansler, dr. *Raab*, nylig er fremkommet med. I vel et år har det vært samlet underskrifter fra folk som gir uttrykk for ønske om at denne dag igjen må bli alminnelig helligdag i Østerrike.

TRONDHEIM		
<p>ERLING NIELSEN Lege og sykerekvisita O. Trygvassonsgt. 15 - Trondheim</p>	 A. Dahl & Co. TRONDHEIM	<p>A. HOLBÆK ERIKSEN & CO. A/S Trondheim Bøker - Papir</p>
<p>Lykkekaffe - Lykkete I. K. Lykke A/S Trondheim</p>		<p>MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim</p>
	<p>INGV. ALSTAD Fisk - Sild Ilevollen 32 - Tlf. 20291 Trondheim</p>	<p>INGMAR KVAM's Begravelsesbyrå Trondheim</p>
<p>ILA FARVEHANDEL Telefon 25480 Alt i malerverer</p>		<p>K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim Etablert 1874</p>
<p>A/S SIGURD KVENILDS EFTF. Alt i sengeutstyr og barneutstyr</p>	<p>A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	
<p>M. OSNES A/S Frukt og Grønnsaker Telefon 23580</p>	<p>Norske Meieriers Salgssentral OST — SMØR Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger</p>	
<p>C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir</p>	<p>BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	

<p>OSLO</p> <p>T. S. JACOBSEN</p> <p>BEGRAVELSESBYRA</p> <p>Ullevålsv. 1 - Oslo</p> <p>Tlf. 33 23 34 - 33 22 46 Privat 41 64 78 - 69 43 72</p>	<p>OBS!</p> <p>Ved adresseforandringer, vennligst oppgi den tidligere adresse!</p>	<p><i>All slags forsikring</i></p> <p>ANTH. B NILSEN & CO'S ASSURANCEBUREAU A/S</p> <p>Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.</p>
<p>NORENBERG & CO. A.S</p> <p>— Margarinfabrikk —</p> <p>OSLO</p> <p>Leverandør av den bekjente «NOCO» margarin</p>	<p>Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL for sykehusene</p> <p>KNUT JUUL CHRISTIANSEN</p> <p>Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT</p>	<p><i>Kjøp</i></p> <p>Skotøi</p> <p>A-S SKOTØIMAGASINET</p> <p>SOLID</p> <p>GRENSEN 5/7</p>
<p>VI LEVERER:</p> <p>KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG</p> <p>Innhent tilbud</p> <p>LEHMKUHL</p> <p>N VOLLGATE 3, OSLO</p>	<p>ØKONOM Centralopvarming Inneh.: Trygve A. Engh Tlf. 42 51 33 - Oslo</p> <p>Varmer — Ventilasjon — Damp Varmtvann — Olje — Stoker Fyring — Kjelerep. — Ettersyn</p>	<p>SØREN HANSEN Kolonialforretning</p> <p>Langes gate 6 - Oslo Telefon 33 77 34</p>
<p>KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL</p> <p>Akersveien 5, Oslo - Tlf. 42 37 43 - Postgiro 15321</p> <p>Juletiden er inne og vi holder åpent hved dag kl. 9—16 (unntatt mandag). — Vi kan nå hjelpe Dem med en omgående ekspedisjon av all innen- og utenlandsk litteratur.</p> <p>Vi har nettopp fått hjem en samling fine Hummel-julekort og venter i de nærmeste dager noen få meget vakre kunstkalendere.</p> <p>Den beste julegave i år er en av høstens 3 beste bøker:</p> <p>Ørnulf Ranheimsæter: Om Tro og Vantro. Dreyer, hft. 18.50 - ib. 23.00.</p> <p>Kazantzakis: Min Frans av Assisi. Tanum, hft. 19.40 - ib. 23.30.</p> <p>Henri Werring: Lars Eskeland. Norli, hft. 12.75.</p>	 <p>ODDVAR J. LØDENG MURMESTER & ENTREPRENØR</p>	
		<p>JOHAN OLSEN & SØNNER</p> <p>Murmester & Entreprenørforretning</p> <p>Etablert 1896</p> <p>Kongensgate 17, Oslo Telefon 42 99 90</p>